

РЕЦЕНЗИИ И АНОТАЦИИ
REVIEWS AND ANNOTATIONS

ЮБИЛЕЙНИЯТ СБОРНИК „LICHT, MEHR LICHT!“ –
КОМПЕНДИУМ НА УНИВЕРСУМА

Поли Муканова

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Резюме: Юбилейният сборник „Licht, mehr Licht!“ в памет на проф. Милен Куманов: по случай 80-годишнината от рождението на учения“ представя 168 разножанрови творби на 183 автори от три континента и 17 държави, подредени в семантични раздели, принадлежащи на библиографската и историографска поредица на Академично издателство „За буквите – О писменехъ“, в серията „Факлоносци“, том 32. Поредицата се основа на е-библиотеки, позиционирани на уебстраницата на Студентското научно общество на Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ).

Ключови думи: юбилеен сборник; Милен Куманов; хуманитарни науки; XXI век; УниБИТ; Licht, mehr Licht!; „Факлоносци“; библиографски и историографски поредици; *in memoriam*

Юбилейният сборник „Licht, mehr Licht! В памет на проф. Милен Куманов: по случай 80-годишнината от рождението на учения“ е публикуван в поредицата на Академично издателство „За буквите – О писменехъ“ на Университета по библиотекознание и информационни технологии, в серията „Факлоносци“, том 32. Съставителите на универсалния компендиум са проф. д.п.н. Александра Куманова, ас. д-р Николай Василев и д-р Анжела Димчева.

Международното енциклопедично издание „Licht, mehr Licht!“ представя 168 разножанрови творби на 183 автори от три континента и 17 държави, подредени в семантични раздели в обем от 1800 печатни страници. Произведенията или фрагментите от произведения, презентирани в тома, са написани на 40 езика. Изданието е част от серията „Факлоносци“, която води своето начало от 2010 г. На тази поредица се базират и е-библиотеки, включващи публикации на студенти от Студентското научно общество при УниБИТ (от 2005 г.). Те представляват своеобразен интелектуален информационен поток от авторски научни публикации в

следните научни направления: 1. Библиотекознание, библиография, книгознание; 2. Информационни технологии; 3. Културно-историческо наследство.

Академичният компендиум „Licht, mehr Licht!“ in memoriam е посветен на 80-годишнината от рождението на историка – енциклопедист и филантропа – хуманист проф. Милен Куманов (13.02.1942–22.11.2021). Изданието е от типа FESTSCHRIFT публикации – изключително богат жанр на научната литература. Това е експлицитно заявено и в полилингвистичното съдържание на настоящия фундаментален труд.

Класификационната платформа на изданието обхваща следните аспекти: в макроструктурата на „Licht, mehr Licht!“ органично са преплетени две относително самостоятелни книги, посветени на проф. Милен Куманов. В първата *онтология на когнитивния енциклопедичен контекст в творчеството на големия учен* цели да разкрие пътя на историка в универсалното хуманитарно познание като евристично ядро на неговите проучвания като архивист, библиограф, историограф и биограф едновременно. В част 1. *История – Хронологичен биобиблиографски вертикал в жизнения и творчески път на учения* и част 2. *Памет – Когнитологичен калейдоскоп на интердисциплинарната свързаност в семиосферата*, се разкриват културологията на познанието в широкия спектър на научното изследване, неговата критическа и обществена рефлексия и художествена естетика, присъщи на мисленето на учения и фиксиращи посоки на развитие на ноосферата.

Важно е да се обърне внимание на корицата на сборника, която има три лица: 1) фотопортрет на Милен Куманов; 2) репродукцията на гравюрата на неизвестен майстор с изображението на южнославянски (дубровнишки) благородник, считан за монаха – игумен Мавро Орбини (1563–1611/4) (гръбче); 3) както и графично възпроизвеждане на платното „Мнемосина – майка на музите“ (1884) на върховия представител на викторианския академизъм барон Фредерик Лейтон (1830–1896), създал образа на богинята на паметта.

В изданието има визуален архив и художествени репродукции (*Синьо крило, Глухарче, Различия, Холандец, Безсмъртие, Силна музика, Нов ден, Наблюдение, Волята, Своевременност*) на Константина Константинова (1957–2018), сестра на проф. Александра Куманова, с ценен художествен принос в България и чужбина.

Представените трудове на проф. Куманов очертават неговия дълбок научен кръгозор и обществен заряд – от първото му пространно дипломно проучване от 1965 г., посветено на проф. Васил Златарски, базирано на работа на автора в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Университетската библиотека при Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Научния архив на Българската академия на науките, Софийския градски и окръжния държавен архив, на личните му беседи с дъщерята на Васил Златарски, до последното проучване за акад. Александър Теодоров – Балан.

Енциклопедичният дух, който може да носи само широко скроеният просвещенски дух, може да бъде прозрян в незавършеното енциклопедично

изследване *Православието в България: Кратка историческа енциклопедия*, разработено в продължение на 20 години, както и във фундаменталната за България и цивилизационния контекст *Историография на Паусиезнанието*. В сборника присъстват и текстовете на негови последователи и сподвижници, вдъхновени студенти и докторанти – вече утвърдени учени, което е доказателство, че научното познание и човешкото оставят големия пример на достойния учен. В раздел IV „Посвещения на Милен Куманов“ се открояват значимите и проникновени научни дирения на проф. Николай Аврейски – „В какъв свят живеем: свят по Фукуяма или свят по Хънтингтън?“, на Атанас Куманов – „За историка, приятеля и човека Милен Куманов“, мемоарният очерк на книговеда Петър Величков „Колцина са тези, които биват помнени като Милен Куманов?“, на проф. Себастиан Груджиен от Ягелонския университет, Лиана Гълъбова, Продрум Димов, проф. дфн Ваня Добрева, Антоанета Иванова, доц. Никола Казански, Мария Караиванова, акад. Петър Кендеров, доц. Трендафил Кръстанов, проф. Мариела Модева, проф. дин Стефка Петкова, проф. Евгений Сачев, проф. Валерия Фол...

Палитрата от текстове разкрива своето многожанрово разнообразие с *последното завършено текстологично перспективно изследване* на Милен Куманов, е-библиотека „Клио: 136 години от Съединението на Източна Румелия с Княжество България и Сръбско-българската война 1885 година – Сливница“ – най-черният кошмар на сръбския крал Милан. Предсмъртната изповед на крал Милана (разговор на д-р Владан Джорджевич с крал Милан във Виена). Безценен е досегът до документалния архив от личната библиотека на семейство Куманови с представените в изданието дарствени надписи на автореферати и отпечатъци в колекцията от малки печатни форми, съхранявани в личната семейна библиотека на Милен и Александра Куманови. Богат бъдещ ресурс за талантиви изследователи на делото на големия учен е подробно представената в раздел III „Биобиблиография на Милен Куманов“. Изготвен е прецизен *систематично-хронологичен библиографски списък* на 221 справочно-енциклопедични книги, публикувани с авторството на историка, съставен от проф. дпн Александра Куманова.

Научният корпус на изданието е обогатен със статии на български и международни изследователи, обхващащи различни тематични области, базирани на научна експертиза. В тематичното ядро присъстват имената на проф. Вера Бонева („Църковнонационално движение на българите в Стара Загора през епохата на Възраждането“), проф. Боряна Бужашка („Българската политическа емиграция в Истанбул (1944–1956)“), проф. София Василева („Промени в подходите и механизмите на управление на културното наследство в България в края на ХХ – началото на ХХІ век“), проф. Таня Тодорова („Продължаващо образование по авторскоправна проблематика за информационни специалисти“), проф. Иванка Янкова („Българският град през Възраждането“), проф. Кирил Топалов („Няколко въвеждащи думи за Раковски, Ригас и балканските културно-исторически модели“), проф. Мюмюн Тахиров („Онтология на необходимата случайност“),

доц. Магдалена Гарванова („Изследване на специфично ниво на поглъщане на електромагнитно поле, генерирано от смартфон“), доц. Никола Казански („Царската научна библиотека“), доц. Росица Кръстева („Стандартизация и стандарти за опазване на културно-историческото наследство в Република България“), доц. Евгения Русинова („Проблеми пред историята на четенето“), доц. Венцислав Велев („Генуезката конференция от 1922 г. и участието на България в нея, отразено на страниците на водещи европейски издания“), проф. Цветан Теофанов („Хассан ибн Сабит (563–674), „Поетът на Божия пратеник“), доц. Калин Стоев („За генезиса на classis Flavia Moesica“), големия библиограф и русист на Конгресната библиотека във Вашингтон – Анджела Кенън („Russian newspapers from the United States in the Library of Congress“), д-р Алфред Шмид („Ein Haus der Poesie – das neue Literaturmuseum der Österreichischen Nationalbibliothek“), Збигнев Тенча („Rola Ducha Świętego w nawróceniu człowieka“), Фредерик Ч. Линден („Changing to survive: public libraries in the new paradigm“), Наталья Ситникова („Фактор влияния на инновационное развитие учреждения – изучение истории библиотеки“) и много други авторитетни учени и общественици.

В петия раздел „Рецензии и отзиви“ са поместени научните становища на редица значими културни и просветни дейци и изследователи за трудове, които формират съвременния хоризонт на знанието. Изданието е обогатено от *Интервюта*, помествачи интелектуалните пророчества на Умберто Еко и интеркултурните паралели, изразени от Запорожкия епископ Лука и от г-жа Фюизи Хаджар по повод културните и академични връзки на Иран и България.

В рубриката *Очерци* се разкрива историческата и обществена памет със задълбочените текстове на Боян Ангелов за Марин Дринов, на Иван Гранитски за Левски, на Анжела Димчева за литературния салон на Радой Ралин, на Юлий Йорданов за романа „Левски“ на Яна Язова, на Жоржета Назърска за дневника на Добра Пелашева и т.н.

Фината естетика на изкуството е представена експлицитно в рубриката *Изячна словесност. Преводи* – произведения на Пенчо Славейков в превод на турски език, сонети на Франциско де Кеведо, Аманда Горман – в преводи съответно от испански и английски на български, на Ружа Велчова и Мария Чулова в превод на руски, на Валери Петров – на украински, на Анжела Димчева и Анибал Радичев – на английски език.

В заключение може да се посочи, че юбилейната книга „Licht, mehr Licht!“ заема своето престижно място в новосъздадената е-библиотека на Университета по библиотекознание и информационни технологии *CIVILIANA*.

Юбилейният мемориален сборник на универсалното хуманитарно знание на XXI век „Licht, mehr Licht!“ е съставен и основно разработен от проф. д.п.н. Александра Куманова, ас. д-р Николай Василев и д-р Анжела Димчева в сътрудничество с международен екип от 183 автори от 17 държави, е предназначен за когнитолози, изследователи от целия универсален спектър на хуманитаристиката и за изучаващите психологията

на научното творчество на достигнали възможно най-високи научни достижения уникални творци, но и блестящи едновременно с това сред съвременниците си с ярка гражданска позиция за благо на обществото и с човешки добродетели – какъвто е проф. Милен Куманов, чиято личност привлича и продължава да привлича, но и възпитава (*Licht...*, 2022: 15).

Паметта е вечната диря, по която трябва да вървим – тя проектира бъдещето! Без история няма настояще и няма как да стъпим в бъдещето – освен със силата на словото. Вечният огън на научното дирене и познание, запалената факла от непрежалимия учен и гражданин проф. Милен Куманов оставя непреходна следа в българския и световния културологичен контекст. *Licht, mehr Licht!*

ЛИТЕРАТУРА

Licht, mehr Licht! В памет на професор Милен Куманов: Юбилеен сборник по случай 80-годишнината от рождението на учения. (2022). София: За буквите – О писменехъ, 1800 с. (Факлоносци; XXXII). ISBN 978-619-185-558-2.

REFERENCES

Licht, mehr Licht! V pamet na profesor Milen Kumanov: Yubileen sbornik po sluchay 80-godishninata ot rozhdenieto na uchenia. (2022). Sofia: Za bukvite – O pismeneh. 1800 s. (Faklonostsi; XXXII). ISBN 978-619-185-558-2.

THE ANNIVERSARY COLLECTION “*LICHT, MEHR LICHT!*” – COMPENDIUM OF THE UNIVERSE

Abstract: *The anniversary collection “Licht, mehr Licht! in memory of Prof. Milen Kumanov: on the occasion of the 80th anniversary of the scientist’s birth” presents 168 works of various genres by 183 authors from 3 continents and 17 countries, arranged in semantic sections belonging to the bibliographic and historiographical series of Academic Publishing House “Za bukvite – O pismeneh” in the series “Faklonosci”, volume 32. The basis of e-libraries, published on the website of the Student Scientific Society of the University of Library Studies and Information Technologies (ULSIT), is described.*

Key words: *jubilee collection; Milen Kumanov; Humanities; XXI century; ULSIT; Licht, mehr Licht!; “Faklonostsi”; bibliographical and historiographic series; In memoriam*

Assist. Prof. Polly Mukanova, PhD
University of Library Studies and Information Technologies
119, Tsarigradsko shose Blvd.
1784 Sofia, Bulgaria
ORCID: 0000-0002-3251-6023
E-mail: p.mukanova@unibit.bg